

Toelichting op de
Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning
Montferland 2013

Maart 2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Toelichting op de "Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland 2013"	3
Algemene toelichting	3
Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	4
Artikel 1. Begripsomschrijvingen	4
Hoofdstuk 2. Resultaatgerichte compensatie	10
Artikel 2. De te bereiken resultaten	10
Artikel 3. Individueel maatwerk	10
Artikel 4. Zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie	10
Artikel 5. Beperkingen compensatieplicht	11
Hoofdstuk 3. Melding, gesprek en aanvraag	14
Artikel 6. Scheiding melding en aanvraag	14
Artikel 7. Melding voor een gesprek	14
Artikel 8. Het gesprek	14
Artikel 9. Het verslag	16
Artikel 10. De aanvraag	16
Hoofdstuk 4. Beoordeling van de te bereiken resultaten	17
Artikel 11. Het maken van een afweging	17
Artikel 12. Wonen in een geschikt huis	17
Artikel 13. Een schoon en leefbaar huis	19
Artikel 14. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften	20
Artikel 15. Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding	21
Artikel 16. Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren	21
Artikel 17. Zich verplaatsen in en om de woning	21
Artikel 18. Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel	22
Artikel 19. De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten	23
Hoofdstuk 5. Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen	24
Artikel 20. Algemeen gebruikelijke voorzieningen	24
Artikel 21. Vormen van individuele voorzieningen	24
Artikel 22. Voorziening in natura	24
Artikel 23. Persoonsgebonden budget	24
Artikel 24. Overwegende bezwaren	25
Artikel 25. Financiële tegemoetkoming of forfaitaire vergoeding	26
Artikel 26. Eigen bijdragen en eigen aandeel	26
Hoofdstuk 6. Procedurele bepalingen	27
Artikel 27. Algemene Wmo voorziening	27
Artikel 28. Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	27
Artikel 29. Inlichtingen, onderzoek en advisering	27
Artikel 30. Wijzigingen in de situatie	28
Artikel 31. Intrekking	28
Artikel 32. Terugvordering	28
Artikel 33. Heronderzoeken	28
Hoofdstuk 7. Slotbepalingen	29
Artikel 34. Onvoorzien omstandigheden en hardheidsclausule	29
Artikel 35. Indexering	29
Artikel 36. Evaluatie	29
Artikel 37. Citeertitel en inwerkingtreding	29

Toelichting op de “Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland 2013”

Algemene toelichting

Het zwaartepunt in de verordening ligt op de kern van de wet, “de compensatieplicht”, het “gesprek” en de te bereiken resultaten in het kader van “De Kanteling”. Daarbij is rekening gehouden met de meest recente jurisprudentie in het kader van de wet, vooral die van de Centrale Raad van Beroep.

De opbouw van deze verordening is anders dan die van de voorafgaande verordening(en). Uiteraard wordt begonnen met het kernbegrip *compensatieplicht* zoals geschetst in artikel 4 lid 1 van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan). Omdat er geen begripsomschrijving van de compensatieplicht in de wet is opgenomen, is dat in de verordening in artikel 1 onder k gedaan. Verder is in hoofdstuk 2 de compensatieplicht (inspanningsverplichting) voor de gemeente conform de uitgangspunten van de gemeenteraad verwoord. De beleidsvrijheid in de wet is daarmee nader ingevuld, waarbij rekening is gehouden met de meest recente jurisprudentie.

Bij de plicht tot compenseren wordt uitgegaan van de persoonlijke situatie waarin belanghebbende zich bevindt. Bij de afhandeling van een melding of aanvraag is niet de gevraagde voorziening leidend, maar de eigen kracht (aanwezige zelfredzaamheid en (on)mogelijkheden) van belanghebbende. Dit betekent dus dat zowel de gemeente als belanghebbende een verantwoordelijkheid heeft. De gemeente heeft de verplichting om (individuele) voorzieningen te verstrekken in situaties waaruit blijkt dat dit nodig is. Belanghebbende heeft zijn¹ eigen verantwoordelijkheid in het helpen oplossen of mogelijk maken van een oplossing voor de ondervonden problemen. Samen wordt er dus gezocht naar een oplossing!

Na behandeling van de compensatieplicht ligt het zwaartepunt in de verordening op het “gesprek” en op de te behalen resultaten in plaats van op te verstrekken voorzieningen. Het zogenaamde gesprek is een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Leidend hierbij is het te bereiken resultaat. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn en kunnen deze eventueel aangevraagd worden.

Door deze wijze van werken wordt het proces om te komen tot oplossingen in twee delen gesplitst: een inventarisatiefase, gekarakteriseerd door het gesprek en een fase van aanvraag, beoordeling en toekenning van individuele voorzieningen. Het is zelfs mogelijk een keuze te maken die leidt tot invulling van beide fasen door verschillende personen binnen de gemeente of in samenwerking met andere organisaties. Zo zou het gesprek gevoerd kunnen worden door een dicht bij de compensatiebehoevende staande professional (zoals een ouderenadviseur of een medewerker van MEE), terwijl de fase van de concrete aanvraag voor een individuele voorziening een taak is van de gemeente (consulent Wmo).

¹ Overall waar in deze tekst de mannelijke vorm staat kan ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Ad a. Aanvraag

De aanvraag in het kader van de Wmo volgt in principe op het gesprek. Het mag duidelijk zijn dat het gesprek achterwege kan blijven als de situatie van belanghebbende volstrekt helder is en belanghebbende goed bekend is bij de gemeente. Hiervan kan sprake zijn bij bijvoorbeeld vervanging van voorzieningen wegens het bereiken van de afschrijvingstermijn, of als een goed bekende aanvrager een nieuwe aanvraag doet.

Ad b. Algemeen gebruikelijk

Hier is aangesloten bij de wens van het college om meer dan tot op heden het geval is geweest, zaken als algemene gebruikelijk te benoemen. Hiermee loopt Montferland in de pas met de landelijke trend. In de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland is een niet-limitatieve lijst van voorzieningen opgenomen die als algemeen gebruikelijk gelden.

Het is onder de Wet maatschappelijke ondersteuning niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag. Het begrip "algemeen gebruikelijk" is geconcretiseerd in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Het begrip heeft vaak voor verwarring gezorgd, omdat algemeen gebruikelijke voorzieningen soms wel specifiek voor een handicap worden aangeschaft, maar vanwege hun algemeen gebruikelijke karakter toch niet vergoed worden. Om duidelijk te maken wat in de wet verstaan wordt onder dit begrip is de begripsomschrijving vanuit de jurisprudentie in de verordening opgenomen.

Het gaat daarbij om voorzieningen:

- die voor niet-ondersteuningsbehoevenden in een financieel vergelijkbare positie tot het normale aanschaffingspatroon worden gerekend;
- die in de reguliere handel verkrijgbaar zijn;
- die niet speciaal voor ondersteuningsbehoevenden bedoeld zijn;
- die niet duurder zijn dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

We hanteren de volgende definitie voor "algemeen gebruikelijk":

Een voorziening is algemeen gebruikelijk indien een persoon zonder beperkingen, chronisch psychische problemen en psychosociale problemen, die in vergelijkbare persoonlijke omstandigheden als de aanvrager verkeert, naar, maatschappelijke maatstaf en redelijkerwijs de beschikking zou (kunnen) hebben over een dergelijke voorziening.

Dit houdt in dat de gemeente Montferland van ouderen verwacht dat zij anticiperen op de gebreken die het verouderingsproces met zich mee kan brengen. Het gegeven dat men op leeftijd is, is op zich geen indicatie voor Wmo-voorzieningen. Iedereen weet immers dat ouderdom veelal met gebreken komt. Men kan in principe wat betreft woonvoorzieningen tijdig maatregelen treffen om met deze beperkingen om te gaan. Dit is in eerste instantie een eigen verantwoordelijkheid.

Ad c. Algemeen gebruikelijke voorziening

Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een voorziening, vooral producten, algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare. De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Ad d. Algemene Wmo-voorziening

Dit zijn voorzieningen, vooral diensten of combinatie van dienst en product, die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle inwoners; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken.

Voorbeelden kunnen zijn:

- dagrecreatie voor ouderen
- klussendiensten
- hulpmiddelendepots
- opvoedingsondersteuning
- welzijnsvoorzieningen
- rolstoelpools en
- vrijwilligersdiensten

In de regel gaat het om eenvoudige en veel voorkomende voorzieningen die bedoeld zijn voor incidenteel of kortdurend gebruik. Kenmerk van algemene Wmo-voorzieningen is dat zij altijd in natura verstrekt worden en nooit als financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget. Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdrager of eigen aandeel gelden niet.

Ad e. Belanghebbende

Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip "belanghebbende" ruimer zijn dan alleen belanghebbende zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van belanghebbende.

Kortweg gezegd is een belanghebbende een inwoner van de gemeente Montferland die valt onder de begrippen onder v. en x.

Ad f. Beperkingen

De term "beperkingen" is ontleend aan de ICF, de International Classification of Functioning, Disability, and Health, opgesteld door de Wereld Gezondheidsorganisatie (World Health Organisation, onderdeel van de Verenigde Naties). Het amendement-Miltenburg c.s. (30 131, nr. 65) stelt over de ICF: "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functioning, Disability, and Health (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

Ad g. Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland

Met het samenstellen van deze regels stelt het college enerzijds regels (voorwaarden) vast voor wat betreft het verstrekken van voorzieningen in het kader van de wet. Anderzijds worden in deze regels de eigen bijdragen, de financiële tegemoetkomingen en het persoonsgebonden budget geregeld. Dit ter uitvoering van de Algemene Maatregel van Bestuur maatschappelijke ondersteuning.

Ad h. Budgethouder

De invoering van het persoonsgebonden budget maakt het opnemen van het begrip "budgethouder" noodzakelijk. De budgethouder is de persoon die de beschikking krijgt over het budget en over de besteding daarvan ook verantwoording af dient te leggen.

Ad i. Collectieve voorziening

Dit zijn Wmo-voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Tot nu toe is het collectief (vraagafhankelijk) vervoer (cvv) het meest duidelijke voorbeeld. Het cvv is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

Ad j. College

Deze bepaling spreekt voor zich.

Ad k. Compensatieplicht

De begripsomschrijving van het cruciale begrip "compensatieplicht" is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 10 december 2008. In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo. Het letterlijke citaat luidt:

"4.2.2. Artikel 4 van de Wmo verplicht het College aan de in dat artikel genoemde personen voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Dit artikel brengt mee dat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen de doeleinden zijn waarop de compensatieplicht van het College gericht moet zijn. Het is - gelet op de artikelen 3 en 5 van de Wmo - in beginsel aan de gemeenteraad en - gelet op artikel 4 van de Wmo - aan het College om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De rechter dient de keuze(n) die de gemeenteraad en het College daarbij hebben gemaakt in beginsel te respecteren, onverminderd de rechtsplicht van het College om in elk concreet geval een voorziening te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Artikel 4 van de Wmo legt het College, wat dat aangaat, de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. De Raad heeft noch in de wet, noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden voor een terughoudende beoordeling van een ter uitvoering van artikel 4 van de Wmo genomen besluit. Wel heeft hij daarin aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat een dergelijk besluit in het individuele geval maatwerk dient te zijn. Onder omstandigheden kan dit leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De Raad vindt hiervoor steun in de parlementaire geschiedenis, meer in het bijzonder in het verslag van het wetgevingsoverleg (Tweede Kamer 2005-2006, 30 131, nr. 98, p. 58 en 61), de brief van de staatssecretaris van 30 oktober 2006 (Tweede Kamer 2006-2007, 30 131, nr. 122, p. 6), de memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30131, C, p. 7, 9, 10 en 57), de nadere memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30 131, E, p. 19 en 25) en de Handelingen (Eerste Kamer 27 juni 2006, p. 34-1645)."

Uit dit citaat zijn de belangrijkste bestanddelen samengevoegd tot de volgende begripsomschrijving:

"Compensatieplicht: De plicht van het College van burgemeester en wethouders aan personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan (met als doeleinden de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen). Daarbij legt artikel 4 van de Wmo het College de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden en dat in het individuele geval maatwerk is"

De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt in ieder geval ten aanzien van personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, waaronder ook ouderen kunnen vallen. Daarbij moet het gaan om ondervonden beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is belanghebbenden in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk. Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager. Dat legt een beperking op aan de mogelijkheid algemene maatregelen te treffen, zoals het hanteren van primaten. Dat is toegestaan, mits in het individuele geval steeds wordt nagegaan of die algemene maatregel wel leidt tot maatwerk. Of zoals de Centrale Raad het zegt: "Onder omstandigheden kan dit (maatwerk) leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht."

Ad l. Eigen bijdrage of eigen aandeel in de kosten

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen bijdrage of eigen aandeel in de kosten van een voorziening vloeit voort uit artikel 15 lid 1 van de wet. Deze kan op het inkomen worden afgestemd, zij het dat daarvoor op basis van artikel 15 lid 3 van de wet bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels kunnen worden gesteld. Van deze bevoegdheid is gebruik gemaakt door middel van het vaststellen van het Besluit maatschappelijke ondersteuning. In dit Besluit wordt

bepaald wat de ruimte is die gemeentebesturen hebben voor het vaststellen van eigen bijdragen, als ze daartoe willen overgaan.

Ad m. Eigen verantwoordelijkheid

De inspanning die in redelijkheid van belanghebbende of zijn directe omgeving kan worden verlangd om zelf een alternatief te vinden voor het opheffen of verminderen van zijn beperkingen en/of de kosten daarvan. Indien en voor zover het oplossen van een bepaalde beperking tot de eigen verantwoordelijkheid behoort komt belanghebbende niet in aanmerking voor een individuele voorziening. Van een echtgenoot/huisgenoot kan en mag bijvoorbeeld verlangd worden dat hij de was doet, kookt en schoonmaakt e.d.

Ad n. Financiële tegemoetkoming

Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat is bedoeld om een bepaalde voorziening te verwerven. Het is niet per se een kostendekkende vergoeding, maar een bedrag, bedoeld als tegemoetkoming in de kosten.

Ad o. Forfaitaire vergoeding

Een vergoeding in de vorm van een vast geldbedrag welke dient als bijdrage voor bepaalde kosten die iemand maakt. De vergoeding wordt ineens en los van de werkelijke kosten verstrekt.

Ad p. Gebruikelijke zorg

Als in een leefeenheid meerdere meerderjarige personen wonen hebben zij gezamenlijk de taak al het zich voordoende huishoudelijke werk te verrichten. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de verdeling en dit uitgangspunt heeft een verplichtend karakter.

Ad q. Gesprek

Onder het gesprek wordt de situatie verstaan waarbij degene die problemen ondervindt op het terrein waar de compensatieplicht van toepassing is, zich aanmeldt en na die melding in gesprek komt met een vertegenwoordiger van het college, die samen met belanghebbende en eventueel aanwezige mantelzorger(s) inventariseert waar belanghebbende en zijn mantelzorger(s) problemen ondervindt, wat belanghebbende nog zelf kan, wat de te bereiken resultaten zijn in de ogen van belanghebbende, wat de behoeften daarbij zijn, welke oplossingen er in de maatschappij beschikbaar zijn via algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, voorliggende voorzieningen en collectieve voorzieningen, zodat een basis ontstaat voor het zoeken naar oplossingen voor de problemen. Met die oplossingen wordt het te bereiken resultaat gerealiseerd. Voor zover die resultaten niet in die gesprekken al te behalen zijn, zal een vervolg noodzakelijk zijn in de vorm van een aanvraag die leidt tot een beschikking. Het gesprek zal de basis zijn voor de aanvraag. Het verslag van het gesprek zal dan ook bij de aanvraag worden gevoegd. Wie direct een aanvraag wil doen zonder gesprek verplaatst in feite het gesprek naar na de aanvraag. Zonder gesprek, of beter gezegd zonder het onderzoek dat tijdens het gesprek plaatsvindt, zal het lastig kunnen zijn maatwerk te leveren.

Het gesprek wordt in hoofdstuk 3 uitgewerkt.

Ad r. Goedkoopst-compenserende voorziening

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend, adequaat als de meest goedkoopste voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met de begrippen compenserend en adequaat bedoeld wordt: *"volgens objectieve maatstaven nog toereikend"*.

Hoewel datgene wat belanghebbende als compenserend en adequaat beschouwd mee zal moeten wegen in de beoordeling van de voorziening, zal ook het kosten criterium een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van het al dan niet compenserend en adequaat zijn van een voorziening. Voor wat betreft het kwaliteitsniveau wordt bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau aangesloten. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Het verstrekken van een voorziening, die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, is niet onmogelijk mits belanghebbende bereid is het prijsverschil voor eigen rekening te nemen.

Ad s. Hoofdverblijf

De compensatieplicht strekt zich uit tot de inwoners van de gemeente. Uit de feiten en omstandigheden moet blijken of belanghebbende daadwerkelijk duurzaam in de gemeente woont. Bij twijfel kan de plaats waar per jaar de meeste nachten worden doorgebracht beschouwd worden als de plaats waar iemand zijn hoofdverblijf heeft. Ook inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie is onderdeel van het onderzoek.

Als belanghebbende naar een andere gemeente wil verhuizen moet duidelijk zijn waar de aanvraag ingediend moet worden. De Wmo zelf geeft hierover geen uitsluitel. De verordening beoogt met de zinsnede *“en op welk adres belanghebbende in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven, of zal staan ingeschreven”* een mogelijkheid te openen aanvragen in te dienen bij gemeenten waar men nog niet woonachtig is. Beoogd wordt aan te geven dat de aanvraag voor een aan te passen en te betrekken woning ingediend moet worden in de gemeente waar de aan te passen woning staat. Deze gemeente kan immers beter overwegen of het aanpassen van de woning de goedkoopst-compenserende oplossing is of dat een al geschikte woning beschikbaar is. De gemeente waaruit belanghebbende vertrekt, heeft hier geen inzicht in. Ook in die gevallen dat een aanvraag wordt gedaan voor het bezoekbaar maken van een woonruimte voor belanghebbende die in een AWBZ-instelling verblijft, is bovenstaande formulering van belang. Een verhuiskostenvergoeding moet overigens aangevraagd worden bij de te verlaten gemeente.

Ad t. Individuele Wmo-voorziening

Een individuele voorziening is niet voor iedereen beschikbaar, maar uitsluitend voor diegenen die onder artikel 4 van de wet vallen. Er wordt individueel onderzoek gedaan naar de noodzaak van deze voorziening, de voorziening wordt bij beschikking toegekend en er staat bezwaar en beroep open. Verder zijn alle regels van de wet van toepassing, zoals die rond eigen bijdragen en eigen aandeel.

Ad u. Maatschappelijke participatie

Deze begripsomschrijving komt uit de toelichting van het amendement-Miltenburg c.s. (30 131, nr. 65) dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Ad v. Mantelzorger

De begripsomschrijving van het begrip “mantelzorger” is ontleend aan de begripsomschrijving van “mantelzorg” in de wet (artikel 1 lid 1 onder b van de wet).

Ad w. Melding

In het kader van het gesprek wordt niet gesproken van een aanvraag maar van een melding. Dit geeft verschillende aspecten van het gesprek aan. Allereerst dat het gesprek niet het onderzoek is naar een te verstrekken voorziening, maar het onderzoek naar de situatie van belanghebbende, zijn behoeften, de te bereiken resultaten enz. Dit is dan uitgangspunt voor de beoordeling welke resultaten bereikt kunnen worden met algemene voorzieningen die voor iedereen beschikbaar zijn. Dit traject kan uiteindelijk ook nog leiden tot een aanvraag voor een individuele voorziening. Het gesprek is evenwel geen vrijblijvende zaak: het gesprek is mede de basis voor de eventuele aanvraag voor een individuele voorziening. Van het gesprek worden aantekeningen gemaakt die znodig uitgewerkt worden tot een verslag, dat bij de aanvraag gevoegd *kan* worden om te voorkomen dat zaken dubbel gedaan moeten worden.

Ad x. Persoon met beperkingen

Uit vaste Centrale Raad van Beroep jurisprudentie volgt dat de doelgroep die in aanmerking kan komen voor maatschappelijke ondersteuning verbreed is ten opzichte van de doelgroep die in aanmerking kon komen voor voorzieningen ingevolge de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg). Onder personen met beperkingen verstaan we derhalve mensen met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische of anderszins chronische psychische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem.

Ad y. Persoonsgebonden budget

Persoonsgebonden budget is een geldbedrag dat belanghebbende onder door het college bepaalde voorwaarden mag besteden aan een compenserende voorziening naar zijn keuze bedoeld om het te bereiken resultaat te bereiken.

Ad z. Psychosociaal probleem

Het begrip psychosociaal probleem is vanuit de AWBZ in de wet opgenomen en inmiddels als grondslag uit de AWBZ geschrapt. In de wet heeft - volgens de parlementaire behandeling - dit begrip een heel specifieke betekenis. Deze betekenis wordt hier als begripsomschrijving gehanteerd en is overgenomen uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB 29-04-2009 LJN: BI6832). Het betreft vooral verlies van zelfstandigheid of deelname aan het maatschappelijk verkeer, de kerndoelstelling van de wet.

Ad aa. Voorliggende voorziening

Voorliggende voorzieningen kunnen zijn algemeen gebruikelijke voorzieningen , algemene voorzieningen of collectieve voorzieningen. Bij deze voorzieningen is de functie bepalend: zij gaan voor individuele voorzieningen.

Ad bb. Voorziening in natura

Naturavoorzieningen zijn voorzieningen die niet in de vorm van enigerlei financiële tegemoetkoming worden verstrekt. Daarbij kan worden gedacht aan verstrekking in bruikleen, in eigendom of in de vorm van dienstverlening.

Ad cc. Wet

Waar staat 'wet' wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Ad dd. Wettelijk voorliggende voorziening

De wettelijk voorliggende voorzieningen zijn die voorzieningen in wet- en regelgeving vastgelegd, die op basis van artikel 2 van de wet voorgaan op de Wmo. Te denken valt hierbij aan onder meer de Zorgverzekeringswet, de AWBZ, de Wet op de kinderopvang en de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten.

Als een wettelijk voorliggende voorziening het probleem kan oplossen is er geen aanspraak op maatschappelijke ondersteuning op grond van de Wmo, zo is in artikel 2 van de wet bepaald.

Ad ee. Zelfredzaamheid

Deze begripsomschrijving komt uit de toelichting van het amendement-Miltenburg c.s. (30 131, nr. 65) dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Hoofdstuk 2. Resultaatgerichte compensatie

Hoofdstuk 2 is het hart van de verordening. Hoofdstuk 2 betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 van de wet genoemde doelstellingen van de compensatieplicht. Daarnaast is in hoofdstuk 2 de compensatieplicht van de gemeente nader ingevuld door te omschrijven wanneer iemand wordt geacht zelfredzaam en in staat tot maatschappelijke participatie te zijn.

Artikel 2. De te bereiken resultaten

Er zijn uit de in artikel 4 van de wet genoemde doelstellingen van de compensatieplicht acht te bereiken resultaten afgeleid:

- een schoon en leefbaar huis;
- wonen in een geschikt huis;
- beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
- het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- zich verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en
- de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Op deze acht terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele maatregelen moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden. Ook de Centrale Raad van Beroep spreekt over resultaatverplichting.

Artikel 3. Individueel maatwerk

Lid 1.

De meerwaarde van maatwerk is dat bij het behalen van het resultaat niet een limitatieve voorzieningenlijst leidend is, maar dat gezocht wordt naar een oplossing op maat. De oplossingen komen veel dichterbij de wensen van belanghebbende en de eigen mogelijkheden worden langer benut. Belanghebbende doet zelf wat mogelijk is en de ondersteuning is gericht op zelfstandigheid voor zover dat redelijkerwijs van de gemeente verwacht kan worden.

Lid 2.

Hierin wordt aangegeven dat bij het verstrekken van een voorziening rekening wordt gehouden met de persoonskenmerken, de behoeften en de financiële omstandigheden van belanghebbende (zie artikel 4 lid 2 van de wet). Ook wordt rekening gehouden met keuzes van belanghebbende gericht op beperkingen horende bij zijn levensfase. Verwacht mag worden dat belanghebbende bij keuzes die gemaakt worden in het leven rekening houdt met beperkingen die horen bij zijn levensfase. Er zullen geen voorzieningen verstrekt worden bij situaties die het gevolg zijn van keuzes die gemaakt zijn niet passende bij de individuele omstandigheden waarin belanghebbende zich bevindt.

Artikel 4. Zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Met deze bepaling is met inachtneming van de bedoeling van de wetgever en recente jurisprudentie nadere invulling gegeven aan voor welke inwoners de compensatieplicht van de gemeente geldt. Wanneer iemand zelf of met behulp van zijn omgeving in staat is een voorziening te regelen en/of te financieren is sprake van zelfredzaamheid waardoor maatschappelijke participatie tot de eigen mogelijkheden behoort. Ondersteuning vanuit de gemeente is dan niet verplicht.

Omdat de wet "maatwerk" vereist zal telkens in het individuele voorliggende geval bovenstaand uitgangspunt beoordeeld moeten worden. Bij dit onderzoek houdt het college rekening met de persoonskenmerken en behoeften van belanghebbende, maar ook met de capaciteit van belanghebbende om zelf in de kosten van de benodigde maatregelen/voorzieningen te kunnen voorzien. De Centrale Raad van Beroep heeft echter in een recente uitspraak (19.12.2011/ LJN: BU7263) aangegeven dat dit artikel (lid 2) zich beperkt tot de eigen bijdrage regeling (zoals deze op grond van artikel 15 en 19 Wmo dwingend is uitgewerkt in het landelijk Besluit

maatschappelijke ondersteuning. Andere financiële voorwaarden, waaronder de zogenaamde besparingsbijdrage en ook het vooraf stellen van een inkomensgrens, zouden niet zijn toegestaan.

Artikel 5. Beperkingen compensatieplicht

Lid 1.

Deze bepaling regelt het proces om allereerst naar de mogelijkheid van een aanwezige voorliggende voorziening te kijken. Mocht blijken dat een dergelijke voorziening niet of niet voldoende een oplossing biedt voor iemand, dan staat de weg naar een individuele voorziening open. Een algemene Wmo-voorziening kan pas dan een oplossing voor iemand bieden zodra deze ook daadwerkelijk, in alle redelijkheid, toegankelijk is. Hiermee wordt bedoeld dat de voorziening kwalitatief goed is, technisch in goede staat verkeerd, schoon is voor gebruik, maar ook qua afstand goed benaderbaar is. De algemene Wmo-voorziening moet een adequate oplossing bieden voor iemand die beperkingen ondervindt. Belangrijk hierbij is dat iemand moeilijkheden ondervindt met het uitvoeren van activiteiten (lees beperkingen ondervindt).

Lid 2.

Ad a.

Deze definitie is in zijn kern ontleend aan de verordening Wet voorzieningen gehandicapten en aan de wet aangepast. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan, in tijd uitgedrukt, gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen die in een terminaal ziektestadium verkeren. Het kan ook gaan om veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerk in beide genoemde situaties is dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap op het moment van de aanvraag, onomkeerbaar is. Er is dus redelijkerwijs geen verbetering te verwachten in de situatie van de aanvrager. In dit kader zal de prognose van groot belang zijn. Zegt de prognose dat de belanghebbende na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen zal kunnen functioneren, dan mag men van een kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, waarbij verbetering in de toestand periodes van terugval opvolgen, kan echter uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medische adviseur speelt een belangrijke rol bij het antwoord op de vraag of er al dan niet sprake is van een langdurige noodzaak voor de betreffende voorziening. Voor langere tijd betekent in ieder geval dat wie tijdelijke beperkingen heeft, bijvoorbeeld door een ongeluk, terwijl vast staat dat de handicap van voorbijgaande aard is, niet voor een voorziening in het kader van deze verordening in aanmerking komt. Belanghebbende kan een beroep doen op de hulpmiddelendepots van de thuiszorgorganisaties die opgezet zijn in het kader van de AWBZ. Uit deze depots kan men twee maal drie maanden een hulpmiddel gratis lenen, welke periode kan worden verlengd, zij het dat dan huur is verschuldigd. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig ligt zal van situatie tot situatie verschillen.

Een uitzondering op de regel dat de aangevraagde voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn, wordt gevormd door situaties waarin voor een afzienbare periode hulp bij het huishouden nodig is, bijvoorbeeld bij ontslag uit het ziekenhuis na een opname of bij een ontregeld huishouden.

Ad b.

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: "*volgens objectieve maatstaven nog toereikend*". Hoewel datgene wat de aanvrager als compenserend beschouwt mee zal moeten wegen in de beoordeling van het compenserend zijn van de voorziening, zal ook het criterium van het goedkoop zijn, de kosten van de voorziening, een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van het al dan niet compenserend zijn van een voorziening. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer compenserend maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een compenserende voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de aanvrager bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst compenserend geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid.

Ad c.

Het probleem van het individu dient op grond van de wet te worden gecompenseerd. Dat individuele probleem staat dan ook centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de wet.

Lid 3.**Ad a.**

De wet biedt ondersteuning in al die gevallen waar geen voorliggende voorziening is. Bij een aanvraag om een voorziening zal worden beoordeeld of en in welke mate een voorziening in het kader van de wet aanwezig is die door belanghebbende kan worden afgedwongen. Kan belanghebbende dus aanspraak maken op een andere wettelijke regeling dan wordt de gevraagde voorziening niet verstrekt.

Het gaat hierbij ook om afspraken die de gemeente heeft gemaakt met wooncorporaties. Als op grond van deze afspraken de woningaanpassing voor rekening van de woningeigenaar komt, gaat het om een voorliggende voorziening die niet op basis van deze verordening wordt vergoed.

Ad b.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen waarover een met de aanvrager vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Dit beginsel wordt al tientallen jaren gehanteerd in de voormalige wetten (AAW/WAO, voormalige Wet-Rea, Wvg) en heeft tot een omvangrijke jurisprudentie geleid. Wat in een concreet geval algemeen gebruikelijk is, hangt dus in beginsel af van de aard van de gevraagde voorziening. Daarnaast speelt de - financiële - situatie van de aanvrager een rol, gezien in relatie tot de maatschappelijke normen op het moment van de aanvraag. Vooral die financiële situatie van de aanvrager kan leiden tot een uitzondering op het beginsel dat geen algemeen gebruikelijke voorzieningen worden verstrekt. Uit de jurisprudentie blijkt dat een dergelijke uitzondering zich voordoet als het inkomen van belanghebbende, mede ten gevolge van aantoonbare kosten ten gevolge van zijn beperking, onder het in diens situatie geldende bijstandsnorm dreigt te geraken. Een andere uitzondering is het ten gevolge van een plotseling optredende handicap moeten vervangen van zaken die nog niet zijn afgeschreven; dat zou zonder die handicap immers ook niet gebeuren.

Ad c.

In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wet voorzieningen gehandicapten, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in de gemeente woonachtige personen, hoewel artikel 11 van de wet spreekt over ingezetenen. Dit artikel moet opgenomen worden, om te voorkomen dat er aanvragen binnenkomen bij gemeenten waar de aanvrager niet woonachtig is.

Ad d.

Hier wordt vooral bedoeld op verhuiskostvergoedingen. Veel verhuizingen zijn als algemeen gebruikelijk te beschouwen, ook los van de beperking die men heeft. Te denken valt aan verhuizingen van het ouderlijk huis naar een zelfstandige woonruimte, verhuizing van senioren naar een kleinere woning, omdat de eengezinswoning te bewerkelijk is geworden en de kinderen reeds zelfstandig wonen.

Ad e.

In feite gaat het bij verhuizing vanuit het ouderlijk huis of vanuit een vergelijkbare situatie naar een zelfstandige woonruimte om een algemeen gebruikelijke verhuizing. Een dergelijke verhuizing staat dus op zichzelf los van de beperkingen die men heeft. Ook zal verhuisd moeten worden naar een zo adequaat mogelijke woning.

Ad f.

Van belanghebbende kan een redelijke inspanning worden verwacht om zelf een alternatief (oplossing) te vinden voor de beperkingen. Onder "kan laten doen" wordt bijvoorbeeld verstaan wat huisgenoten in het kader van gebruikelijke zorg kunnen regelen.

Ad g.

Spreekt voor zich.

Ad h.

Het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw is vastgesteld in het Bouwbesluit 2012. Woonvoorzieningen die op dat uitrustingsniveau worden verstrekt, zijn in beginsel van voldoende

kwaliteit; duurdere of andere voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Een duidelijke begrenzing derhalve. Garages bijvoorbeeld vallen daarom niet onder dit niveau. Alleen in die gevallen dat bijvoorbeeld vanuit welstandstoezicht hogere eisen worden gesteld, kan het college hierop een uitzondering maken. Over de hiermee gepaard gaande kosten moeten in een concrete situatie afspraken gemaakt worden. Ook bij hulp bij het huishouden speelt deze bepaling een rol. Indien bijvoorbeeld aanzienlijk meer hulp wordt gevraagd vanwege het feit dat men in een veel grotere of meer luxe woning woont, geeft deze bepaling een duidelijke grens aan.

Ad i.

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking voorzieningen aan die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt. Daarvoor is deze bepaling bedoeld.

Ad j.

Hier wordt bedoeld op de situatie dat de aanvrager een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de aanvrager gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Weigering vindt in ieder geval plaats als niet meer na te gaan is of de voorziening noodzakelijk was en als goedkoopst-compenserend is aan te merken.

Ad k.

Deze bepaling voorkomt toekenning van voorzieningen die onveilig zijn of risico's voor de gezondheid met zich meebrengen.

Ad l.

Hier wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de aanvrager verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de aanvrager geen schuld treft. Indien een ander aansprakelijk is voor het verloren gaan, dient bekeken te worden of het mogelijk is deze derde door de aanvrager hiervoor aansprakelijk te doen stellen om zodoende de kosten te kunnen verhalen. Indien in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien bijvoorbeeld bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Hoofdstuk 3. Melding, gesprek en aanvraag

Artikel 6. Scheiding melding en aanvraag

Dit artikel bepaalt dat er een scheiding wordt aangebracht tussen een melding en een aanvraag. In een drietal situaties, namelijk:

1. wanneer iemand zich voor het eerst meldt voor een individuele voorziening;
2. wanneer iemand zich niet voor het eerst meldt, maar er sprake is van gewijzigde omstandigheden die een nieuw gesprek rechtvaardigen;
3. of indien ofwel belanghebbende ofwel de gemeente dat gewenst vindt, dient een aanvraag voorafgegaan te worden door het gesprek.

Dit uitgangspunt wordt terzijde gezet als belanghebbende aangeeft direct een aanvraag, als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, te willen doen. Dan zal het gesprek tijdens de aanvraagprocedure plaats kunnen vinden in de vorm van het noodzakelijke gemeentelijke onderzoek.

Globaal kan gesteld worden dat een aanvraag pas gedaan kan worden als op basis van een gesprek een uitgebreide inventarisatie heeft plaatsgevonden en alle mogelijke voorliggende (niet-individuele) voorzieningen al zijn beoordeeld. Dat betekent dat het voor de gemeente duidelijk moet zijn dat er geen andere oplossingen zijn dan een individuele oplossing en dat de te bereiken resultaten en de manier waarop die resultaten bereikt kunnen worden vastgelegd zijn en beoordeeld als vallend onder de wet.

Artikel 7. Melding voor een gesprek

Een gesprek wordt aangevraagd middels een melding. Het gesprek leidt niet tot een beschikking, dus er is geen sprake van een aanvraag die de regels van de Algemene wet bestuursrecht dient te volgen. Daarom kan een melding ook mondeling (telefonisch of op een andere manier) worden gedaan, hetgeen in principe niet voor een formele aanvraag zoals in de algemene wet bestuursrecht geldt.

Als een melding is gedaan, dient binnen een bepaald aantal werkdagen een afspraak voor het gesprek gemaakt te worden. Dit is van belang, omdat de belanghebbende direct het gevoel dient te hebben serieus genomen te worden. Een vlotte afspraak duidt daar (onder andere) op. Een melding die daarna gedurende enkele weken blijft liggen zonder enige activiteit rond het maken van een afspraak wekt niet het vertrouwen dat men serieus wordt genomen. Bovendien geeft een melding aan dat belanghebbende een probleem ervaart. Het is van belang te laten blijken dat er vaart gezet wordt achter het oplossen van een probleem. En tot slot mag de extra stap van het gesprek niet leiden tot tijdverlies, het gesprek zou moeten leiden tot tijdwinst.

Artikel 8. Het gesprek

Algemeen

Het gesprek is voor iedereen die voor het eerst een beroep doet op de compensatieplicht in het kader van de wet de logische start. Wie door eerdere aanvragen en een eerder gesprek al bekend is kan wellicht de fase van het gesprek overslaan. Dit zal niet altijd het geval zijn. Na een gewijzigde situatie kan het van belang zijn een nieuw of een aanvullend gesprek te houden. Tijdens het gesprek wordt, geheel uitgaande van degene die aangeeft behoefte te hebben aan compensatie, een complete inventarisatie gemaakt. Deze inventarisatie heeft nadrukkelijk het startpunt bij belanghebbende en inventariseert:

- De beperking, het chronisch psychisch probleem of het psychosociaal probleem dat basis is van de behoefte aan compensatie.
- De mogelijkheden die belanghebbende ondanks dit probleem heeft.
- De onmogelijkheden die belanghebbende ondervindt als gevolg van het ondervonden probleem of de ondervonden problemen.
- De resultaten die belanghebbende wil bereiken op de verschillende in deze verordening weergegeven terreinen.
- Hetgeen belanghebbende inmiddels zelf heeft gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen.

- De mogelijkheden die belanghebbende heeft om deze resultaten via eigen oplossingen, via algemene voorzieningen, via algemeen gebruikelijke voorzieningen of via collectieve voorzieningen te bereiken.
- De mogelijkheden die de gemeente in principe biedt om de problemen via een individuele voorziening op te lossen.

Het gesprek staat op zich los van een aanvraag voor een individuele voorziening in het kader van prestatieveld 6 van de wet (artikel 1, lid 1 onder g sub 6 Wmo). Dit is van groot belang om te voorkomen dat er een claimgerichte invulling van de Wmo plaatsvindt, welke invulling in strijd is met de doelstelling van de wet. Dat heeft consequenties. Wanneer iemand met een claimgerichte aanvraag komt en die uitsluitend claimgericht behandeld wil zien kan dit betekenen dat een gemeente moeilijk maatwerk kan leveren.

Doordat het gesprek geheel vanuit belanghebbende gevoerd moet worden, kan eventueel ervoor gekozen worden het gesprek niet zelf te voeren, maar uit te besteden aan een professional die na het gesprek niet ook de eventuele besluitvorming rond een individuele voorziening moet behandelen. Als beide onderdelen door één persoon worden ingevuld zou het idee kunnen ontstaan dat bij het gesprek de te verlenen individuele voorziening al een rol speelt, terwijl dat absoluut niet de bedoeling is.

Indien het gesprek door een ander gevoerd wordt dan de persoon die uiteindelijk de eventuele beslissing over een individuele voorziening neemt is de overdracht van alle informatie vanuit het gesprek naar de aanvraagprocedure van groot belang. Omdat het op zich al van belang is dat het gesprek uitmondt in volstrekte duidelijkheid over datgene wat in het gesprek is aangegeven, is er voor gekozen in bepaalde situaties dit gesprek uit te laten monden in een verslag, dat voor akkoord wordt getekend, zodat het verslag indien gewenst als aanvraag gebruikt kan worden indien individuele voorzieningen noodzakelijk blijken.

Bij het gesprek zal het begrippenkader van de ICF, de International Classification of Functions, Disabilities and Health, uitgangspunt zijn. Ook bij de formulering van de te bereiken resultaten is het ICF basis geweest. Het is de wens van de wetgever geweest dat dit plaats zou vinden².

Het gesprek zal alleen gevoerd kunnen worden door een persoon die ter plekke uitstekend bekend is: kennis van alle in de regio aanwezige mogelijkheden aan algemene, algemeen gebruikelijke, collectieve en ook individuele voorzieningen is onmisbaar voor het goed voeren van een gesprek. Na dit gesprek moet de gemeente er immers van uit kunnen gaan dat alle voorliggende, door ondersteuningsvrager zelfstandig aan te spreken mogelijkheden, bekeken zijn. Het kan niet de bedoeling zijn dat dit na een aanvraag alsnog beoordeeld moet worden.

Mocht de gemeente nadat een aanvraag is ingediend behoefte hebben aan een medisch advies of een onderzoek door een deskundige van een andere discipline, dan vindt dit na het gesprek plaats. Een dergelijk onderzoek past niet in een procedure als het gesprek waarbij belanghebbende en zijn wensen en persoonlijke kenmerken het uitgangspunt zijn en dat niet gericht is op een bepaalde individuele voorziening.

In praktijk zal er toegewerkt worden naar het ontstaan van een soort lijst aan de hand waarvan het gesprek gevoerd zal worden. Een dergelijke lijst is van belang om te zorgen dat er geen enkel mogelijk van belang zijnd punt vergeten wordt. Dit betekent niet dat het gesprek een starre opzet kan hebben: naast structuur die door de professional aangebracht kan worden, is er de richting die belanghebbende aan het gesprek geeft.

Het gesprek wordt in principe bij de belanghebbende thuis gevoerd. Er is een aantal argumenten aan te voeren waarom dit de meest geschikte plek is: het is de vertrouwde omgeving van belanghebbende, een professional kan zich gemakkelijker aanpassen aan wisselende plaatsen dan een niet-professional, het kan relevant zijn de leefomgeving van de belanghebbende te zien om de loop van het gesprek beter te begrijpen, enz.. Ook is het mogelijk het ten kantore van degene die als professional aan het gesprek deelneemt te houden. Dit omdat bijvoorbeeld in de thuissituatie door omstandigheden een gesprek niet mogelijk of uiterst ingewikkeld is. Verder is het mogelijk dat belanghebbende aangeeft het gesprek liever elders te voeren. Dat zou kunnen zijn bij een vertrouwenspersoon of een naast familielid.

Lid 1.

Deze bepaling geeft aan dat het ICF de basis is voor het begrippenkader van het gesprek. Dit wil niet zeggen dat het ICF op tafel moet komen of dat belanghebbende bekend moet zijn met het ICF.

²Toelichting amendement van het lid van Miltenburg c.s. TK 2005-2006, 30131 nr. 65: "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

Het ICF zal aan de basis liggen van de lijst met te bespreken punten en de daarbij te gebruiken begrippen. Wel betekent dit dat de professional het ICF dient te kennen.

Lid 2.

Hierin wordt bepaald dat als de melding gedaan is door een mantelzorger, het gesprek met de mantelzorger en zo mogelijk ook met degene die door de mantelzorger verzorgd wordt, gevoerd zal worden.

Artikel 9. Het verslag

Lid 1.

Het gesprek kan met een verslag worden afgesloten. Dit verslag zal meestal niet ter plekke gemaakt worden. Deze manier van werken zal het gesprek wellicht negatief beïnvloeden, omdat het maken van het verslag een te grote rol in het proces van het gesprek zal gaan spelen. De professional zal volledig aan het gesprek moeten kunnen deelnemen. Het lijkt een betere oplossing om per onderdeel van het gesprek en uiteindelijk aan het eind van het gesprek de belangrijkste punten kort samen te vatten en die op papier te zetten. Belanghebbende zal deze aantekeningen ten allen tijde desgevraagd kunnen ontvangen. Met deze punten kan door de professional uiteindelijk een uitgebreid gespreksverslag worden gemaakt. Het verslag kan het beste zo snel mogelijk, denk aan 2 tot 4 werkdagen beschikbaar worden gesteld. Hoe sneller het verslag beschikbaar is, hoe beter de deelnemers aan het gesprek zich dat gesprek kunnen herinneren. Belanghebbende heeft de mogelijkheid in het verslag correcties en aanvullingen aan te brengen. Deze komen niet in de plaats van het oorspronkelijke verslag, maar worden aan het oorspronkelijke verslag toegevoegd. Omdat het gesprek gevoerd wordt vanuit belanghebbende en zijn behoeften en persoonlijke kenmerken, moeten we ons realiseren dat van het verslag niet verwacht kan worden dat het een objectieve weergave van de situatie van belanghebbende weergeeft: het zal namelijk duidelijk subjectieve aspecten bevatten. Deze subjectieve aspecten zullen als zodanig herkenbaar moeten zijn. Bestaat er uiteindelijk behoefte aan een objectieve onderbouwing, dan zal dat na de aanvraag plaats moeten hebben.

Als belanghebbende het verslag ondertekent en het verslag is voorzien van zijn naam, adres en een dagtekening kan het verslag functioneren als aanvraagformulier voor een individuele aanvraag, als dat (mede) de uitkomst is van het gesprek.

Lid 2.

Hierin wordt bepaald dat het mogelijk is, indien daar aanleiding toe bestaat, met het verslag van het gesprek een formele aanvraag bij de gemeente in te dienen. Met die aanvraag wordt een formele procedure ingezet die gebonden is aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 10. De aanvraag

Lid 1.

Als er een gesprek is gevoerd waarvan een verslag is gemaakt dat is ondertekend, is voorzien van naam, adres en een dagtekening, wordt dit verslag van het gesprek als aanvraagformulier beschouwd.

Lid 2.

In dit lid is geregeld dat een aanvraag van een individuele voorziening altijd schriftelijk moet worden gedaan, waarbij elektronisch een vorm van schriftelijk is. Dit is een verplichting op grond van artikel 4:1 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat, tenzij bij wettelijk voorschrift anders bepaald, een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk moet worden ingediend, wanneer voldaan wordt aan het gestelde in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 4. Beoordeling van de te bereiken resultaten

In paragraaf 1 worden de algemene regels, die voor alle acht te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan vooral het maken van een afweging. Waarom deze maatregel, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voorziening niet (precies) datgene is wat belanghebbende wenst, is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.

In paragraaf 2 wordt per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn. Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe. Vervolgens is het principe van het gesprek en de daaropvolgende aanvraag zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet staan, maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Paragraaf 1. Algemene regels

Artikel 11. Het maken van een afweging

Lid 1.

In dit lid is vastgelegd dat het college het verslag van het gesprek tot uitgangspunt van de beoordeling van de vraag welke voorzieningen getroffen gaan worden, dient te nemen. Daarbij gaat het college uit van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, zoals artikel 4 van de wet voorschrijft. "Uitgaan van" betekent dat het college die persoonskenmerken en behoeften als vertrekpunt van het onderzoek en de afweging neemt. Bij het onderzoek zal gekeken worden naar wat nodig is, wat mogelijk is en hoe maatwerk ten aanzien van de te bereiken resultaten mogelijk is. Het college kijkt daarbij ook naar de mogelijkheden van belanghebbende om het resultaat zelf te bereiken, bijvoorbeeld door een bepaald hulpmiddel te bekostigen.

Lid 2.

Alle (wettelijk) voorliggende, algemeen gebruikelijke en collectieve voorzieningen die voor belanghebbende beschikbaar en in praktijk ook daadwerkelijk bruikbaar zijn en alle eigen mogelijkheden, dienen eerst beoordeeld te worden. Dat wil zeggen dat allereerst bekeken moet worden of via deze, in de maatschappij logischerwijs voorhanden voorzieningen, de te bereiken resultaten ook daadwerkelijk bereikt kunnen worden. Dat kan nodig zijn omdat men niet weet welke voorzieningen er normaal voorhanden zijn. Als deze voorzieningen en/of de eigen mogelijkheden toch niet leiden tot het te bereiken resultaat zal naar andere oplossingen gezocht moeten worden en komen individuele voorzieningen ter beoordeling in perspectief. Dus met of zonder gesprek: er wordt in alle gevallen eerst beoordeeld welke voorliggende, algemeen gebruikelijke en collectieve voorzieningen een oplossing zouden kunnen bieden om het te bereiken resultaat daadwerkelijk te bereiken.

Paragraaf 2. De te bereiken resultaten

Artikel 12. Wonen in een geschikt huis

1. Als het gaat om het wonen in een geschikte woning, dan hebben we het over woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning. Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van belanghebbende. De gemeente kan wel ondersteunen of bemiddelen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem op dat moment meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon. Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen met het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen. Ook nu gaat het weer om woningen op het niveau sociale woningbouw. De ruimten zijn dan ook weer de woonkamer, slaapvertrek(ken), keuken en sanitaire ruimte(n).

Lid 2.

Als het gaat om een geschikte woning is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot

een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen. Door hier gericht beleid op te maken kan het college sturen in de mogelijkheden. De verschillende regels die gelden bij het maken van afwegingen zijn in de Beleidsregels opgenomen.

Ten aanzien van de vraag of er aangepast dient te worden of dat het plaatsen van een herplaatsbare woonunit ook een oplossing kan zijn, spelen afwegingen over afschrijving van de voorziening en over de vraag of de voorziening later hergebruikt kan worden een belangrijke rol. Gestreefd wordt aanpassingen die bestaan uit een aanbouw alleen dan te realiseren als vastgelegd kan worden dat deze aanpassing tijdens de gehele looptijd beschikbaar kan blijven voor een gehandicapte. Dit zal over het algemeen uitsluitend te realiseren zijn bij huurwoningen van sociaal verhuurders. In andere situaties zal indien mogelijk gekozen worden voor het plaatsen van een losse woonunit.

Lid 3.

Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) goedkopere compenserende oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de behoeften van belanghebbende. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die behoeften zich verhouden tot de belangen (vooral financiële) van de gemeente.

Lid 4.

Wanneer de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden voor die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt. Een verhuiskostenvergoeding en/of benodigde aanpassingen in de nieuwe woning kunnen dan wel verstrekt worden.

Lid 5.

Bij het te bereiken resultaat van het normaal gebruik kunnen maken van de woning worden geen individuele voorzieningen getroffen indien:

- a. er sprake is van woonvoorzieningen (aanpassingskosten) hoger dan een bedrag als genoemd in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland. In zo'n geval moet het besluit tot verhuizen gelden, tenzij er individuele omstandigheden te noemen zijn waardoor verhuizen voor belanghebbende tot onbillijkheden van overwegende aard leidt;
- b. een woonvoorziening en dus ook een verhuiskostenvergoeding niet nodig is voor een situatie waarin de ondervonden problemen in direct oorzakelijk verband staan met bouwkundige of woontechnische aspecten van de te verlaten woning zelf. Omgevingsfactoren als lawaai, stank, onveiligheidsgevoelens, overlast etc. zijn dus niet van belang;
- c. het woonvoorzieningen betreffen in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen voor mensen met beperkingen of voorzieningen die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen;
- d. jurisprudentie duidelijk maakt dat een woonvoorziening, waaronder een verhuiskostenvergoeding, alleen verstrekt hoeft te worden wanneer sprake is van verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolge van beperkingen aanleiding bestaat;
- e. een persoon met beperkingen verhuist naar een ongeschikte woning Het is niet de bedoeling dat men zo maar een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente indient. Met "verhuizen" wordt hier overigens niet alleen bedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract. Voor de toepassing van deze weigeringsgrond geldt dat ook de gemeente ervoor zal moeten zorgen zicht te hebben op de aangepaste of gemakkelijk aan te passen woningvoorraad, niet alleen sociale huurwoningen, maar ook in de vrije sector en zondig het koopwoningen-bestand. Daarnaast zal de gemeente haar burgers goed moeten informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat iemand al dan niet is verhuisd naar de voor zijn situatie meest geschikte woning;
- f. het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen betreffen. Evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten gold, zijn er uitzonderingen gemaakt voor de in de verordening genoemde voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten. De opsomming is

- limitatief, dat wil zeggen dat er niet meer hoeft te worden verstrekt dan er in de verordening is genoemd;
- g. het achterstallig onderhoud betreft met betrekking tot verwijtbare (bouwkundige) aanpassingen. Als normaal onderhoud had plaatsgevonden, dan waren er geen aanpassingen noodzakelijk. Dit kan als afwijzingsgrond dienen voor Wmo aanvragen;
 - h. Het een renovatie betreft, die betrekking heeft op bouwkundige aanpassingen welke als gevolg van bijvoorbeeld tijd- of weersinvloeden genomen moeten worden om de situatie weer adequaat te maken. Dit heeft voornamelijk betrekking op vocht en tocht in oudere woningen en die een probleem vormen bij CARA aandoeningen;
 - i. verhuizingen naar AWBZ- en andere zorginstellingen ertoe leiden dat de aanvrager buiten de doelgroep van de wet valt. Ook wanneer belanghebbende voor het eerst zelfstandig gaat wonen wordt geen individuele voorziening getroffen;
 - j. er in de te verlaten woning geen problemen bij het normale gebruik van de woning werden ervaren, maar bij een verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk wel. De oorzaak van de problemen is de verhuizing naar een inadequate woning. In dergelijke situaties is er geen aanspraak op woonvoorzieningen, hetgeen al meermaals door de Centrale Raad van Beroep is bevestigd;
 - k. deze afwijzingsgrond bedoeld is voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen.

Lid 6.

Deze bepaling bevat een zogenaamde anti-speculatiebepaling. Deze heeft als doel het door de eigenaar laten terugbetalen van een deel kosten van de verstrekte woonvoorziening. Deze kosten dient belanghebbende, in geval van verkoop van de aangepaste woning binnen 10 jaar na gereedmelding van de voorziening, volgens het in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland vastgelegde afschrijvingsschema terug te betalen.

Lid 7.

Wanneer één van de gezinsleden, door wie het gezin in een aangepaste huurwoning woont, niet langer in de huurwoning aanwezig is, kan aan de overige gezinsleden gevraagd worden of zij deze woning willen verlaten. Voor deze gezinsleden kan de keuze om te verhuizen aantrekkelijk gemaakt worden door het aanbieden van een verhuisbonus.

Het is de bedoeling dat de aangepaste huurwoning vrij komt en wordt aangeboden aan anderen voor wie een dergelijke woning compenserend is in de aanwezige beperkingen. Er hoeft dan ook geen andere huurwoning te worden aangepast en is dit kostenbesparend.

Artikel 13. Een schoon en leefbaar huis

Lid 1.

In dit lid wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis. Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd. Wat betreft de vraag wat onder schoon verstaan moet worden zijn normen geformuleerd in de Beleidsregels. Die normen zijn of worden ontleend aan gangbare ideeën die bestaan in de maatschappij. Er zijn ook beperkingen ten aanzien de omvang en gebruik van de woning, zoals het aantal kamers, de oppervlakte van de kamers, waarbij uitgangspunt is de omvang van een nieuwe woning binnen de sociale woningbouw. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk). Maar een aanvrager kan met een (sterk) afwijkende vraag ten aanzien van het onderdeel omvang sociale woningbouw geen compensatie afdwingen voor het meerdere boven het niveau sociale woningbouw. Dit zal in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland nader worden uitgewerkt.

Onder de ruimten die onder dit principe vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimte(n). Ook een eventuele berging die daadwerkelijk in gebruik is, zal meegenomen worden.

Lid 2.

Hierin wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Dat gaat allereerst via licht en/of zwaar huishoudelijk werk. Dat wil zeggen om het droog en nat, schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Het aantal benodigde uren voor deze activiteit kan bepaald worden via een normenschema of via prestatieafspraken met organisaties, waarbij het te bereiken resultaat altijd centraal staat.

Lid 3.

Dit lid gaat in op het onderdeel gebruikelijke zorg. Er wordt rekening gehouden met huisgenoten uit de leefeenheid vanaf 18 jaar. Wanneer die in staat zijn huishoudelijke werkzaamheden die onder de compensatieplicht vallen over te nemen zal allereerst gekeken moeten worden of dit niet een voorliggende voorziening is. Alle huisgenoten vanaf 18 jaar zijn met elkaar verantwoordelijk voor het voeren van een huishouden. Dat betekent dat wanneer één van de huisgenoten, die het huishoudelijk werk doet, uitvalt, via een herverdeling de andere huisgenoten deze taken zullen moeten overnemen. Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn kan er plicht tot compensatie bestaan. Ook aanwezige personen jonger dan 18 jaar, zoals thuiswonende kinderen, worden geacht hun bijdrage aan het huishouden te leveren door hun kamer bij te houden en hand- en spandiensten te verrichten. Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Niet gewend zijn huishoudelijk werk te verrichten is geen reden tot compensatie. Alleen dreigende overbelasting of bestaande overbelasting van huisgenoten, waaronder begrepen de kinderen, kan compensatieplicht betekenen. Door onderzoek zal deze overbelasting vastgesteld moeten worden.

Lid 4.

- a. Indien er sprake is van woonruimten die niet als zelfstandige woonruimten in het kader van de Wet op de huurtoeslag worden aangemerkt, worden bij het bereiken van het resultaat van een schoon en leefbaar huis geen individuele voorzieningen verstrekt.
- b. Indien er sprake is van voldoende gebruikelijke zorg en er geen reden is om aan te nemen dat deze gebruikelijke zorg niet uitgevoerd kan worden, zal er geen individuele voorziening toegekend worden. Omdat het om maatwerk gaat, moet hiernaar nauwkeurig onderzoek gedaan worden. Hetzelfde geldt de in artikel 11. lid 2 gestelde uitzondering voor voorliggende en andere voorzieningen die gewoon in de maatschappij beschikbaar zijn.

Artikel 14. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Lid 1.

Het kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse benodigdheden kunnen op vele manieren in huis komen. Compensatie houdt niet per definitie in dat belanghebbende zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt. Te denken valt aan een boodschappenservice, waarbij wel opgelet wordt dat de supermarkt qua prijsniveau past bij het bestedingspatroon van belanghebbende (zie hierover ook de beleidsregels).

Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat belanghebbende beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medisch geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van belanghebbende. Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het bereiden van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2.

Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals een boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet per se door belanghebbende zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt.

Lid 3. en 4.

Hierin wordt bepaald dat het inzetten van beschikbare en in staat zijnde huisgenoten, een bruikbare boodschappenservice of bruikbare maaltijdvoorziening die leidt tot het te bereiken resultaat voorliggend is op eventueel individuele voorzieningen. Om te bepalen of een boodschappenservice of maaltijdvoorziening bruikbaar is, zal gekeken moeten worden naar gezinssamenstelling, kosten en concrete beschikbaarheid. Als een voorliggende voorziening niet beschikbaar is, kan daar uiteraard geen gebruik van worden gemaakt.

Artikel 15. Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding

Lid 1.

Gemeenten dienen belanghebbenden in staat te stellen te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding die iemand in zijn bezit heeft. Begeleiding bij het kopen van kleding valt niet onder afdwingbare compensatie, maar als daar behoefte aan bestaat, kan de gemeente wel bemiddelen bij het regelen dat er geschikte en passende kleding wordt gekocht, bijvoorbeeld met inschakeling van vrijwilligers. De wijze waarop deze ondersteuning wordt geboden, is afhankelijk van de gezamenlijk door belanghebbende en gemeente te kiezen oplossing.

Als mobiliteit het probleem is, kan gedacht worden aan een vervoersvoorziening om dat probleem op te lossen. Als er hulp bij het huishouden aanwezig is, zou dit de oplossing kunnen bieden. Dat hoeft niet per se via het samen kopen van kleding: het is ook mogelijk met behulp van anderen kleding aan te schaffen. Wat doelmatige kleding precies is zal per situatie verschillen. Het moge duidelijk zijn dat het gaat om dagelijkse kleding en niet om exceptionele kleding zoals bijvoorbeeld speciale gelegenheidskleding.

Lid 2.

Schone, draagbare en doelmatige kleding betekent dat er gewassen, gestreken en eventueel gerepareerd moet kunnen worden, alles voor zover belanghebbende daartoe niet in staat is. Het wassen zal veelal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijze van drogen: de wasdroger. Voor zover het noodzakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3, 4 en 5.

Als er voorliggende, algemene, collectieve of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn die tot het te bereiken resultaat kunnen leiden, worden deze eerst beoordeeld. Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Wanneer genoemde voorzieningen beschikbaar en bruikbaar zijn, zal geen ruimte bestaan voor individuele voorzieningen.

Artikel 16. Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

Lid 1.

Het gaat hier over de dagelijkse, gebruikelijke zorg voor kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht vallen als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een onregelmatig gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor gehandicapte kinderen, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2.

Het thuis verzorgen van kinderen die tot het gezin behoren zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders en mantelzorgers.

Lid 3 en 4.

Voor- tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van belanghebbende kunnen leiden tot het te bereiken resultaat kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden.

Artikel 17. Zich verplaatsen in en om de woning

Lid 1.

Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of

het maken van een ommetje) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij de verplaatsingen in dit artikel horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is, moet ook de berging bereikt kunnen worden, als belanghebbende deze daadwerkelijk gebruikt. In principe zullen zolders zonder stahoogte, veelal bereikbaar zonder vaste trap, met bijvoorbeeld een vlizotrap, niet onder de compensatieplicht vallen.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is. Om dit resultaat te bereiken wordt compensatie geboden in de vorm van hulpmiddelen. Een voorbeeld is een rolstoel voor verplaatsingen door de ruimte. Ook een tillift zou gezien kunnen worden als een dergelijk middel. Doordat een belangrijk deel van de tilliften vanwege aard- en nagelvaste verbinding met het plafond gerekend worden tot de voorzieningen waardoor in een geschikte woning gewoond kan worden, wordt de tillift verder beschouwd als een voorziening die daar onder valt.

De hulpmiddelen die het te bereiken resultaat kunnen bevorderen kunnen nieuw of gebruikt zijn. Het is niet zo dat de compensatieplicht betekent dat iemand een nieuwe voorziening moet ontvangen, de compensatieplicht betekent dat iemand met de verstrekking het te bereiken resultaat moet kunnen bereiken.

Het kunnen verplaatsen in de woning zou kunnen betekenen dat er twee voorzieningen verstrekt worden. Wanneer iemand een transfer kan maken, maar overigens aangewezen is op een rolstoel, zou gekozen kunnen worden voor een stoeltjeslift in combinatie met een rolstoel beneden en een rolstoel boven, waardoor iemand in staat zal zijn om zich in de gehele woning te verplaatsen. In deze situatie kunnen naast een traplift ook andere voorzieningen nodig zijn om de woning rolstoeltoegankelijk te maken.

Lid 2.

In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis (onder de Wmo valt in veel gevallen de rolstoel) verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks zittend gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, (ooit) verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ of zelf aangeschaft. De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder. Uitgangspunt is dat een rolstoel alleen verstrekt wordt indien die noodzakelijk is voor het verplaatsen in, om en nabij de woning.

Lid 3. En 4.

Een rolstoelpool zou kunnen leiden tot een adequate oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt. Als daar sprake van kan zijn, zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Artikel 18. Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Lid 1.

Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat belanghebbende zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen. Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen, maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia. Maar het enkele feit dat je met de voorziening die je nodig hebt in het kader van het leven van alledag, ook naar je werk kunt, ontslaat de gemeente niet van de compensatieplicht. Ook niet-gehandicapten gebruiken hun auto vaak voor het reguliere woon-werkverkeer of voor het vervoer in het kader van werk (waarvoor zij dan een vergoeding ontvangen van de werkgever).

Lid 2.

De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen betreffen een breed scala van verplaatsingen.

Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid. Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied zoals omschreven met woonplaats en omgeving uitgesloten. Daarvoor wordt door het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is aanvullend op de door de Mo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Valys regelt het vervoer wanneer de pashouder een vervoersbehoefte heeft die verder reikt dan 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder of wanneer het vertrekadres is gelegen op een afstand van meer dan 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder. De gemeente is verantwoordelijk voor de vervoersbehoefte van de pashouder tot en met vijf OV-zones vanaf diens woonadres of wanneer het vertrekadres is gelegen op een afstand tot en met 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder.

Wel gaat het om verplaatsingen nodig voor het doen van boodschappen (zodat ook op deze wijze het resultaat van het kunnen beschikken over de eerste levensbehoeften wordt bereikt), nodig om op bezoek te gaan, nodig om naar artsen, paramedici, specialisten en voor ziekenhuisonderzoek, voor zover het zogenaamde medisch zittend ziekenvervoer, wat vanuit de zorgverzekeringswet daar geen oplossing voor biedt. Daarnaast kan extra vervoer ter compensatie geboden worden vanuit de Wmo verstrekt kan worden onder bepaalde voorwaarden. Ook het vervoer om in de natuur te zijn, al dan niet met familie of vrienden, of het vervoer om een kerk, een sporthal, of een museum te bezoeken valt onder de compensatieplicht.

Lid 3 en 4.

Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootmobielpool en een rolstoelpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer van deur tot deur. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van belanghebbende uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen.

Lid 5.

De omvang van de te bieden compensatie is maximaal 2000 kilometer per jaar. Bij het collectief vraagafhankelijk vervoer (Regiotaxi) is dit niet aan een maximum gebonden, er is geen maximaal aantal zones per jaar afgesproken.

Tijdens het gesprek zal samen met belanghebbende de vervoersbehoefte in kaart worden gebracht. Wanneer deze minder is dan de maximaal te compenseren omvang, wordt dit te bereiken resultaat (benodigde compensatie in kilometers of in zones) in de beschikking opgenomen.

Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is, gezien de medische, maar ook gezien de financiële situatie van belanghebbende. Immers, met een laag inkomen kan men wel de wens hebben veel verplaatsingen te maken, maar omdat voor iedere Nederlander verplaatsen een prijskaartje heeft zal dat ook voor mensen met een handicap gelden. Daarbij is het van belang vast te stellen of de vervoersbehoefte hiermee spoort.

Artikel 19. De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten

Lid 1.

Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van gewenste bezoeken en het deelnemen aan gewenste activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, door middel van bijvoorbeeld een sportrolstoel, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd op een aangename wijze te kunnen invullen. Voorwaarden hiervoor zijn bijvoorbeeld het zich kunnen verplaatsen naar deze bestemmingen. Daarvoor zal artikel 18 over het algemeen een voldoende oplossing kunnen bieden.

Lid 2.

Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 18 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.

Als sprake is van voorliggende voorzieningen, die het probleem op kunnen lossen, zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

Hoofdstuk 5. Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen

Artikel 20. Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Lid 1.

De voorzieningen, vooral producten, die niet speciaal bedoeld zijn voor mensen met een beperking, dus ook door anderen gebruikt worden, die algemeen verkrijgbaar zijn en niet – aanzienlijk – duurder dan vergelijkbare producten, komen niet voor verstrekking of vergoeding in aanmerking. Een (niet limitatieve) opsomming van dergelijke voorzieningen is in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland opgenomen.

Lid 2.

Wanneer een voorziening wordt verstrekt waarmee een algemeen gebruikelijke voorziening wordt vervangen of kan worden vervangen, zal alleen vergoeding van de meerkosten aan de orde zijn. Hiervan kan ten gunste van belanghebbende worden afgeweken indien de concrete (financiële) omstandigheden uitwijzen dat strikt uitvoeren van deze regel tot onbillijkheden van overwegende aard zouden leiden.

Artikel 21. Vormen van individuele voorzieningen

In dit artikel wordt behandeld in welke vormen individuele voorzieningen verstrekt kunnen worden. De mogelijkheden voorziening in natura of een persoonsgebonden budget zijn voorgeschreven in artikel 6 van de wet. De financiële tegemoetkomingen kunnen niet ontbreken (hoewel er in feite geen verschil bestaat tussen een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming) omdat artikel 7 lid 2 van de wet spreekt over een "financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woon technische ingreep in of aan de woonruimte".

Artikel 22. Voorziening in natura

Lid 1.

Dit artikel bepaalt in lid 1 welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking, in beginsel, vastgelegd worden. Het gaat er daarbij uiteraard allereerst om welke voorziening(en) aan de orde zijn. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Verder is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. Ook andere aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Lid 2.

Als een eigen bijdrage van belanghebbende gevraagd wordt, komt dit in de beschikking te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is, wordt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) bepaald en door het CAK bij afzonderlijke beschikking opgelegd. Bij de berekening houdt het CAK rekening met de door de gemeente opgegeven parameters, zoals opgenomen in de Beleidsregels.

Lid 3.

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 23. Persoonsgebonden budget

Lid 1.

Het persoonsgebonden budget dient gezien te worden als een manier waarop een toegekende voorziening wordt verstrekt. De onder lid 1 onder a. en b. van dit artikel genoemde bepalingen spreken dan ook voor zich en sluiten aan op de bepaling in artikel 6 van de wet. Onder c. is bepaald dat de hoogte van het persoonsgebonden budget is gekoppeld aan de tegenwaarde van de te verstrekken goedkoopst compenserende (adequate) voorziening. Er moet immers een referentiebedrag zijn, waarop het persoonsgebonden budget kan worden gebaseerd. "Goedkoopst compenserend" is een objectief vaststelbaar referentiepunt. Uitzondering hierop is het persoonsgebonden budget voor de vergoeding van een arbeidsverhouding als bedoeld in artikel 5 lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964, zoals per 1 januari 2010 in de wet is opgenomen. Voorts kan een aanvullend bedrag worden vastgesteld voor de instandhoudingskosten (onderhoud en reparatie) van een voorziening. Maar het kan ook gaan om een aanvulling voor servicekosten en

verzekering bij een vergoeding voor een arbeidsverhouding als bedoeld in artikel 5 lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964.

Voor de diverse soorten voorzieningen zal een nadere regeling moeten worden gegeven in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland, dat door het college moet worden vastgesteld. Lid 1 onder d. bepaalt dat het college de omvang van een persoonsgebonden budget bepaalt. Het zal immers gaan om een veelheid van verschillende persoonsgebonden budgets voor verschillende voorzieningen. Daarbij zullen, ter bevordering van de rechtsgelijkheid, eenduidige richtlijnen noodzakelijk zijn. Invulling van deze richtlijnen vindt plaats in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland.

Lid 2.

In dit lid is neergelegd dat in de beschikking wordt vastgelegd dat het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden voor het resultaat dat bereikt moet worden en dat er een programma van eisen wordt vastgesteld, waarin wordt aangegeven aan welke eisen de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening moet voldoen. Het programma van eisen is een belangrijk document; als niet aan het programma van eisen wordt voldaan kan dat gevolgen hebben voor de afrekening van het toegekende budget.

Verder worden in de beschikking de omvang (de hoogte van het budget), hoe deze omvang tot stand is gekomen, over welke periode het persoonsgebonden budget wordt toegekend en hoe de verantwoording daarover is geregeld.

Lid 3.

Als een eigen bijdrage van belanghebbende gevraagd wordt, komt dit in de beschikking te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is, wordt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) bepaald en door het CAK bij afzonderlijke beschikking opgelegd. Bij de berekening houdt het CAK rekening met de door de gemeente opgegeven parameters, zoals opgenomen in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland.

Lid 4 en 5.

Het college is verantwoordelijk voor de rechtmatige en doelmatige besteding van gelden op grond van de wet en heeft ook zelf de bevoegdheid om vast te stellen in hoeverre er wordt gecontroleerd of ondersteuningsvragers hun persoonsgebonden budgets besteden conform de toekenningsvoorwaarden. In lid 4 is de controle opgenomen, waarbij alle toegekende persoonsgebonden budgets worden gecontroleerd via het opvragen van gegevens bij de budgethouders. In het jaarlijks vast te stellen controleplan wordt dit punt meegenomen en, indien nodig, nader uitgewerkt.

Mocht uit de controle blijken dat er aanleiding is het toegekende persoonsgebonden budget van de budgethouder geheel of ten dele terug te vorderen, te verrekenen en/of te beëindigen, dan dient de in hoofdstuk 6 genoemde procedure te worden gevolgd.

Artikel 24. Overwegende bezwaren

Dit artikel bepaalt dat situaties, die vallen onder artikel 6 van de Wmo, te weten "overwegende bezwaren, door het college opgenomen moeten worden in de 'Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland'. Het gaat hier om situaties waarin geen Pgb verstrekt wordt, ook al is dat aangevraagd. Dit omdat het aantal situaties nog zeer beperkt is, maar in de loop der jaren zullen meer situaties ontstaan waarin tegen het verstrekken van een persoonsgebonden budget overwegende bezwaren bestaan. Dit kan zijn als vast staat dat belanghebbende niet in staat is de gelden te beheren. Ook het collectief vraagafhankelijk vervoer kan, als het systeem in gevaar komt omdat de vrijheid tot keuze van een persoonsgebonden budget zou leiden tot leegloop, een argument zijn geen keuzevrijheid te bieden. Dit moet onderbouwd kunnen worden en uitzonderingen moeten mogelijk zijn. Zie hiervoor ook Centrale Raad van Beroep van 12 januari 2010 (BL4037).

Artikel 25. Financiële tegemoetkoming of forfaitaire vergoeding

Lid 1.

Ten aanzien van de financiële tegemoetkoming of forfaitaire vergoeding wordt in de beschikking vermeld voor welk te bereiken resultaat deze gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode, de tegemoetkoming of vergoeding verstrekt wordt en of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking. Uiteraard moet ook de hoogte van de financiële tegemoetkoming vermeld worden.

Lid 2.

Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Indien dit van toepassing is, dient dit in de beschikking vermeld te worden. De berekening van het eigen aandeel kan, in tegenstelling tot de eigen bijdrage, door het college plaatsvinden. In de wet is alleen voor de eigen bijdrage geregeld dat dit verplicht door het CAK dient te gebeuren. Als een college zelf het eigen aandeel berekent, dient er zorg voor te worden gedragen dat de regels rond de cumulatie van eigen bijdragen in acht worden genomen. Met name als al een eigen bijdrage AWBZ wordt betaald zal herberekening (en wel wat de eigen bijdrage AWBZ betreft door het CAK) plaats moeten vinden, aangezien een eigen aandeel op basis van de Wmo voor gaat op een eigen bijdrage in het kader van de AWBZ.

Lid 3.

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 26. Eigen bijdragen en eigen aandeel

Artikel 15 van de wet biedt de mogelijkheid bij verstrekking van voorzieningen in natura of een Pgb een eigen bijdrage te vragen voor het gebruik van de voorzieningen. Artikel 19 van de wet biedt de mogelijkheid de hoogte van financiële tegemoetkomingen af te stemmen op het inkomen en vermogen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend: het zogeheten eigen aandeel. In dit artikel stelt de raad vast van deze mogelijkheid gebruik te maken, zoals opgedragen in artikel 15 lid 1 van de wet.

Bovendien wordt bepaald dat de wijze waarop dit wordt uitgevoerd door het college in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland wordt vastgelegd. De Raad heeft hierbij ingevolge de Algemene Maatregel van Bestuur de mogelijkheid binnen de grenzen die de Algemene Maatregel van Bestuur stelt de verschillende bedragen vast te stellen. Deze afwijkende bedragen kunnen in de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland worden opgenomen.

Het is de bedoeling van de wetgever geweest dat bij aanvragen door of ten behoeve van personen jonger dan 18 jaar geen eigen bijdragen, maar ook geen eigen aandeel verschuldigd is. Hoewel dit ten aanzien van het eigen aandeel niet als zodanig is geformuleerd, ligt het voor de hand hierin één lijn te trekken.

Hoofdstuk 6. Procedurele bepalingen

Artikel 27. Algemene Wmo voorziening

Belanghebbende ontvangt een advies en géén voor bezwaar/beroep vatbare beslissing.

Artikel 28. Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

Op basis van het amendement-Mosterd c.s. (kamerstuk nr. 30 131-54) is in artikel 5 lid 2 onder a. van de wet opgenomen dat de gemeenteraad bij verordening regels moet vaststellen over de wijze waarop de toegang tot individuele voorzieningen in samenhang met voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de AWBZ is geregeld.

Gezien de toelichting op dit amendement, waarbij is vermeld dat lid 2 onder a. ertoe strekt dat "de gemeente bepaalt hoe achter één loket de samenhang van toegang tot voorzieningen krachtens deze wet met toegang tot zorgvoorzieningen krachtens de AWBZ of toegang tot voorzieningen op het gebied van wonen is geregeld", wordt bedoeld op de zogenaamde één-loketgedachte.

Wetsbepaling en toelichting lopen echter enigszins uit elkaar, omdat in de wetsbepaling "voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten" gebundeld (als vallend onder de AWBZ) worden genoemd, terwijl in de toelichting op het amendement, waarop de wetsbepaling is gebaseerd, onderscheid wordt gemaakt tussen toegang tot zorgvoorzieningen krachtens de AWBZ en toegang tot voorzieningen op het gebied van het wonen. Verder wordt er, zoals hierboven al geciteerd, in de toelichting geen onderscheid meer gemaakt tussen Raad en college, slechts "de gemeente" wordt genoemd. Praktisch gezien is de concrete uitvoering van activiteiten in het zorgloket en de werking ervan een typische uitvoeringsactiviteit, dus naar zijn aard vallend onder de verantwoordelijkheid van het college. De door de Raad vast te stellen verordening beperkt zich daarom tot het aanwijzen van het college als ontvanger van aanvragen en legt de nadere uitwerking daardoor ook bij het college.

Artikel 29. Inlichtingen, onderzoek en advisering

Lid 1.

Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de gevraagde voorziening een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Als daar aanleiding voor is biedt artikel 29 daartoe de mogelijkheid.

Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan allereerst iemand oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen. De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze biedt ook de gelegenheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts. Bij de advisering zal de ICF terminologie gebruikt worden met het oog op de consistentie van verslag, onderzoek en beoordeling.

Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is. Ook kan bij het opstellen van een medisch advies medewerking gevraagd worden van relevante huisgenoten van belanghebbende.

In principe mag van belanghebbende verwacht worden mee te werken. Is deze niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Lid 2.

Geeft de situaties weer waarin een adviesinstantie (over het algemeen een medisch adviseur) om advies gevraagd kan worden. Dat zal in ieder geval van belang zijn als het gaat om een aanvraag van een persoon die nog niet bij de gemeente bekend is. In die situatie is het van groot belang te weten wat de aard van de problemen is en welke prognose er bestaat. Dit kan van belang zijn bij de bepaling van de voorzieningen om de gewenste resultaten te bereiken.

Is belanghebbende bekend, maar is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan kan er ook aanleiding zijn een advies op te vragen. Dat zal zeker het geval zijn als die gewijzigde omstandigheden een andere kijk op de te bereiken resultaten rechtvaardigen.

Uiteraard zal er een medisch advies moeten zijn bij een afwijzing op medische gronden. En er kunnen zich situaties voordoen dat er anderszins behoefte bestaat aan een medisch advies. Dan biedt sub c van lid 2 daartoe de mogelijkheid.

Lid 3.

De bepaling in lid 3 spreekt voor zich; het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen. Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk

is voor het nemen van een besluit op de aanvraag, zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de gemeente rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Artikel 30. Wijzigingen in de situatie

Dit artikel voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de erven dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via de Gemeentelijke Basis Administratie kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid. Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar voor de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven. Deze bepaling wordt dan ook in de beschikkingen opgenomen, wat de kans dat er kennis van genomen wordt aanzienlijk vergroot.

Artikel 31. Intrekking

Een besluit, genomen op basis van deze verordening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk ingetrokken worden. Dit zal gebeuren als bij de toekenning voorwaarden gesteld zijn en daar op enig moment niet of niet meer aan is voldaan. In die situatie bestaat ook de mogelijkheid tot terugvordering, indien de voorziening zich daartoe leent. Dat is in artikel 32 geregeld.

Ook de situatie dat beslist is op onjuist of onvolledig verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. Ook in deze situatie kan terugvordering een mogelijkheid zijn.

Een beslissing wordt genomen met de bedoeling dat men daar een voorziening mee treft. Als binnen 6 maanden na het verlenen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget de voorziening om het benodigde resultaat te bereiken nog niet is getroffen, is er ook de mogelijkheid een beslissing geheel of ten dele in te trekken.

Het gestelde in lid 4. Spreekt voor zich.

Artikel 32. Terugvordering

Lid 1.

Indien een besluit is ingetrokken (en ook alleen maar in die situatie) kan eventueel tot terugvordering worden overgegaan. Voorwaarde is dat het recht op de voorziening is ingetrokken. Een voorziening in natura, een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden teruggevorderd. Hierbij geldt een privaatrechtelijke procedure.

Lid 2.

Terugvordering van een verstrekte voorziening kan ook als later blijkt dat de verstrekking onterecht is geweest doordat er onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt.

Artikel 33. Heronderzoeken

Deze bepaling spreekt voor zich.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 34. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

Lid 1.

Via deze bepaling wordt het college een rest-clausule geboden om in alle niet voorziene situaties te handelen naar bevind van zaken. Omdat ook deze besluiten onderworpen zijn aan de voorgeschreven bezwaar- en beroepsprocedures, dient ook in deze gevallen het besluit gemotiveerd genomen te worden.

Lid 2.

Juist omdat het in de wet om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks bij die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan belanghebbende ook een beroep doen op deze clausule.

Artikel 35. Indexering

Deze bepaling maakt het mogelijk alle bedragen, genoemd in het op de verordening gebaseerde Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Montferland, te indexeren. Indexering voor de meeste van de op deze verordening gebaseerde normbedragen vindt plaats volgens het CBS-prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. De Algemene Maatregel van Bestuur bepaalt in artikel 4.5 lid 1 dat ook de bedragen van de eigen bijdragen jaarlijks aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie worden gewijzigd bij ministeriële regeling. Het ligt voor de hand wijzigingen in bedragen in deze verordening tegelijkertijd hiermee door te voeren.

Artikel 36. Evaluatie

De wet vereist evaluatie. Op grond van dit artikel dient het gemeentelijke beleid periodiek geëvalueerd te worden. Dat beleid omvat zowel het algemene beleid, zoals door de gemeenteraad neergelegd in de verordening, als het uitvoeringsbeleid dat onder de bevoegdheid van het college is neergelegd in de beleidsregels. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, bijvoorbeeld omdat het voorzieningenniveau te hoog of te laag blijkt te zijn, dient de evaluatie te leiden tot aanpassing van de verordening of van de beleidsregels.

Artikel 37. Citeertitel en inwerkingtreding

Deze bepaling spreekt voor zich.